

بررسی مراکز درمانی نمونه موردی؛ بیمارستان پارس رشت با تاکید بر روانشناسی محیطی

مریم فارسی مدان

دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اراک، maryamfarsimadan20@gmail.com

چکیده

در قرن معاصر موضوع رابطه انسان و محیط و توجه به آن در طراحی محیط و معماری مورد توجه پژوهشگران این حوزه از دانش بوده است. در این راستا شناخت انسان و ویژگی های محیط زندگی و فضاهای مورد تعامل او و چگونگی برقراری رابطه میان این دو عامل اهمیت دارد. هر انسان با توجه به سطح آگاهی دانش و توان فنی خود به دخل و تصرف در محیط پرداخته و از طرفی این شرایط محیطی و مکانی است که حدود و نحوه عمل و شیوه رفتارهای او را مشخص می نماید. عدم توجه به نیازهای فیزیولوژیکی و روانی افراد در یک محیط به خصوص فضای درمانی بیمارستان منجر به ایجاد حس ناراضی در بین بیماران و کندی روند بهبود آنان می شود. به این منظور محیط های بیمارستانی باید به عنوان یکی از شاخص ترین نمونه ها مورد ارزیابی قرار داده شود. تاثیر محیطی بیمارستان بر بیماران با توجه به شرایط حساس و آسیب پذیری بیماران بسیار حائز اهمیت است. در طراحی محیط های بیمارستانی شناخت صحیح نیازهای بیماران و کارکنان و تعریف مناسب فضاهای مختلف بیمارستانی مانند فضاهای ارتباطی از اهمیت خاصی برخوردار می باشد. هدف از این مقاله تاثیر روانشناسی محیط در طراحی معماری محیط های بیمارستانی و اماکن درمانی می باشد که بیان می کند روانشناسی محیط تا چه میزان بر روی افراد در فضای بیمارستان موثر است. پژوهش حاضر با استفاده از مطالعات کتابخانه ای رویکرد توصیفی به درک و اهمیت این موضوع پرداخته می شود. نتیجه اینکه توجه به روانشناسی محیط در محیط های بیمارستان ها عاملی بسیار مهم در روند بهبود بیماران به شمار می آید. طراح با ایجاد محیطی مناسب و مطبوع به طور مستقیم و غیرمستقیم در وضعیت روحی و روانی و همچنین جسمی بیمار تأثیر می گذارد و سرعت روند بهبود وی را تغییر می دهد. بازدهی و کارایی پرسنل بیمارستانی و همچنین وضعیت روحی و روانی همراهان بیمار نیز متأثر از این طراحی می باشد.

واژه های کلیدی: روانشناسی محیط، بیمارستان، محیط، بیمار

۱- مقدمه

یکی از مهم ترین مایحتاج زندگی انسان داشتن سلامتی می باشد. انسان در هنگام بیماری از دو جهت جسمی و روحی دچار نقصان می شود. بیمارستان به مفهوم یک مجتمع خدماتی پزشکی با هدف درمان بیماران و جلوگیری از شیوع بیماری های واگیر دار و کسب درآمد می باشد. انسان ها در مقابل تأثیرات فرهنگی و اجتماعی، در مقابل شیوه ی زندگی مربوط به یک محل خاص، به یک زمان معین، در یک اجتماع خاص با نگرشها، اعتقادات، قوانین و مقرراتش عکس العمل نشان می دهند. [۱]

مراکز درمانی با هدف درمان بیماران و بهبود سلامتی افراد جامعه احداث و به بهره برداری می رسند. بنابراین در اکثر موارد، صرفاً کیفیت درمان این مراکز مورد بحث و بررسی قرار می گیرد و متأسفانه کالبد فیزیکی بنا صرفاً از جهت بهداشت و عدم آلودگی و ارتباطات عملکردی و فیزیکی فضاهای موجود ارزیابی می شود؛ و احساس رضایت کاربران مجموعه (بیماران و کارکنان) از فضا و جنبه های ادراک دیداری و بصری موجود و تأثیر آنها بر رفتار بیماران اهمیت چندانی ندارد. اما بر مبنای